

Hanna Frąckowiak

Zaświadczenie Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych jako szczególny tytuł wykonawczy

Studia Prawnoustrojowe nr 24, 233-242

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Hanna Frąckowiak

Katedra Postępowania Cywilnego

Wydział Prawa i Administracji UWM

Zaświadczenie Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych jako szczególny tytuł wykonawczy

Zagadnienia ogólne

Polskie prawo oferuje narzędzia ochrony praw pacjenta i są to przede wszystkim instrumenty, jakie pacjenci uzyskali po wejściu w życie ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹. Jednakże w przypadku wystąpienia błędu medycznego i dochodzenia odszkodowania jedyną możliwą drogą jego uzyskania był do tej pory proces sądowy z powództwa cywilnego o odszkodowanie lub zadośćuczynienie. Dochodzenie tego rodzaju spraw przed sądem trwa zwykle kilka lat, co legło u podstaw stworzenia pozasądowego sposobu dochodzenia tego typu roszczeń.

Ustawą z 28 kwietnia 2011 r. znowelizowano ustawę o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, wprowadzając rozdział 13a zatytułowany „Zasady i tryb ustalania odszkodowania i zadośćuczynienia w przypadku zdarzeń medycznych”. Od chwili więc wejścia w życie powyższej ustawy roszczeń z tytułu szkód medycznych dochodzić można bądź w procesie cywilnym przed sądami powszechnymi (na zasadach, które obowiązywały dotychczas), bądź w postępowaniu prowadzonym przed powołanymi nowelą wojewódzkimi komisjami do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych. Wybór drogi należy w tym wypadku tylko i wyłącznie do poszkodowanego (ewentualnie jego przedstawicieli ustawowych czy spadkobierców). Celem zaś postępowania przed wojewódzką komisją jest ustalenie, czy zdarzenie, którego następstwem była szkoda majątkowa lub niemajątkowa, stanowiło zdarzenie medyczne.

¹ Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2012 r., nr 52, poz. 417 z późn. zm.) – dalej: u.p.p.

Procedura dochodzenia roszczeń przed komisjami budzi wiele wątpliwości i poddana została szerokiej krytyce zarówno przez przedstawicieli zawodów medycznych, jak i samych pacjentów (przede wszystkim jednak przez prawników), zanim jeszcze ustawa nowelizująca weszła w życie.

Postępowanie przed wojewódzkimi komisjami do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych

Przepisy wprowadzonego do u.p.p. rozdziału 13a stosuje się do zakażenia pacjenta biologicznym czynnikiem chorobotwórczym, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia pacjenta albo śmierci pacjenta będącego następstwem stwierdzonego przez komisję zdarzenia medycznego².

Procedura przed komisją sprowadza się w skrócie do:

– złożenia w określonym ustawą terminie wniosku przez pacjenta (jego przedstawiciela ustawowego) bądź jego spadkobierców o stwierdzenie zdarzenia medycznego wraz ze wskazaniem żądanej wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia;

– postępowania rozpoznawczego, w ramach którego komisja przeprowadza postępowanie dowodowe;

– narady, po której komisja wydaje w formie pisemnej orzeczenie o zdarzeniu medycznym albo jego braku wraz z uzasadnieniem;

– ogłoszenia orzeczenia, a następnie jego doręczenia stronom;

– ewentualnego postępowania z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez komisję w zmienionym składzie;

– przedstawienia przez ubezpieczyciela bądź podmiot leczniczy prowadzący szpital propozycji odszkodowania lub zadośćuczynienia, które ubezpieczyciel (podmiot leczniczy prowadzący szpital) ma wypłacić poszkodowanemu, w przeciwnym bowiem wypadku ubezpieczyciel będzie związany zaproponowaną przez wnioskodawcę wysokością roszczeń wynikającą z wniosku;

– wystawienia przez komisję zaświadczenia w razie nieprzedstawienia przez ubezpieczyciela (podmiot leczniczy prowadzący szpital) propozycji wypłaty odszkodowania i zadośćuczynienia;

– ewentualnego postępowania (prowadzonego przed komisją w powiększonym, sześciuosobowym składzie) wywołanego wniesieniem przez strony skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia komisji wojewódzkiej.

² Za zdarzenie medyczne ustawodawca uznał niezgodną z aktualną wiedzą medyczną: a) diagnozę, jeżeli spowodowała ona niewłaściwe leczenie albo opóźniła właściwe leczenie, przyczyniając się do rozwoju choroby; b) leczenie, w tym wykonanie zabiegu operacyjnego; c) zastosowanie produktu leczniczego lub wyrobu medycznego, w wyniku których doszło do zakażenia pacjenta biologicznym czynnikiem chorobotwórczym, do uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia pacjenta albo jego śmierci.

Tytuł wykonawczy w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego

Przepis art. 67k ust. 4 u.p.p. stanowi, że w przypadku gdy ubezpieczyciel nie przedstawi w terminie zakreślonym ustawą propozycji zadośćuczynienia i odszkodowania, wojewódzka komisja wystawia zaświadczenie, w którym stwierdza złożenie wniosku o ustalenie zdarzenia medycznego, wysokość odszkodowania lub zadośćuczynienia oraz fakt nieprzedstawienia przez ubezpieczyciela propozycji. Takie zaświadczenie stanowi tytuł wykonawczy. Ustawodawca dodał również zapis, zgodnie z którym przepisy działu II tytułu I części trzeciej kodeksu postępowania cywilnego³ stosuje się do powyższych zagadnień.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 776 k.p.c., podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy. Tytułem wykonawczym zaś jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis ten został zmieniony nowelą z dnia 16 września 2011 r.⁴, albowiem jego poprzednia treść⁵ nie odpowiadała rzeczywistości. Obecnie więc ustawa stanowi, że tytułem wykonawczym są również inne dokumenty, jeżeli ustawa tak stanowi, a zatem m.in. takie, które nie wymagają nadania klauzuli wykonalności, a mimo to mogą i stanowią podstawę wszczęcia egzekucji⁶ Maciej Muliński sformułował jednak koncepcję, według której zasadą jest, że podstawą egzekucji stanowi tytuł wykonawczy oraz że tytułem tym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, jednakże nowela z 2011 r. wprowadza od tej zasady wyjątki⁷. Tytułem wykonawczym, jeśli ustawa tak stanowi, może być bowiem orzeczenie będące tytułem egzekucyjnym bez nadania mu klauzuli wykonalności bądź dokument lub akt niebędący tytułem egzekucyjnym po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności lub po stwierdzeniu przez sąd jego wykonalności. Dalej autor stwierdza, iż powyższa definicja dotyczy wszystkich obecnie występujących możliwości prowadzenia egzekucji, podając jako przykłady m.in. prawomocne postanowienie komornika o ukaraniu grzywną (art. 768¹ k.p.c.), prawomocne postanowienie komornika w sprawie kosztów (art. 770¹ k.p.c.), orzeczenie o wymierzeniu

³ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – dalej: k.p.c.

⁴ Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 233, poz. 1382).

⁵ Art. 776 k.p.c. Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzule wykonalności – treść przepisu obowiązująca do dnia 3 maja 2012 r.

⁶ H. Pietrzkowski, [w:] T. Erciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. IV: *Postępowanie egzekucyjne*, Warszawa 2012, s. 91.

⁷ M. Muliński, [w:] J. Jankowski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 208–209.

grzywny w postępowaniu przed sądem administracyjnym (art. 228 p.p.s.a.⁸), ugodę zawartą przed mediatorem po zatwierdzeniu jej przez nadanie klauzuli wykonalności (art. 183¹⁵ k.p.c.), a także wyrok sądu polubownego oraz ugodę przed nim zawartą (art. 1214 § 2 k.p.c.). Powstaje jednak pytanie, gdzie wśród tych dwóch grup, tj. tytuły egzekucyjne bez nadanej klauzuli wykonalności czy inne dokumenty po nadaniu klauzuli, mieści się zaświadczenie komisji, które ustawodawca nazywa wprost tytułem wykonawczym.

Doktryna dokonuje podziału na tytuły wykonawcze zwykłe, które mogą powstać w sądowym postępowaniu cywilnym lub karnym oraz tytuły wykonawcze szczególne, które w przeciwieństwie do tych poprzednich nie składają się z tytułu egzekucyjnego i klauzuli wykonalności⁹.

Wśród tytułów wykonawczych szczególnych autorzy wymieniają: bankowe tytuły wykonawcze tj. wyciągi z ksiąg Bankowego Funduszu Gwarancyjnego spełniające warunki określone w art. 37 ustawy o BFG¹⁰, administracyjne tytuły wykonawcze (art. 27 u.p.e.a.¹¹, te jednak stanowią tylko podstawę do żądania nakazania dłużnikowi wyjawienia majątku, zgodnie z przepisami k.p.c.), orzeczenia lub ugody w sprawie aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, której samorządowe kolegium odwoławcze nadało klauzulę wykonalności (art. 79 ust. 9 u.g.n.¹²), ostateczne postanowienia izby morskiej nakładające karę pieniężną, obowiązek zwrotu kosztów powstałych z tytułu niestawiennictwa świadka, biegłego lub tłumacza, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia oraz ostateczne postanowienie izby morskiej wydane w przedmiocie zwrotu kosztów postępowania, zaopatrzone w zaświadczenie przewodniczącego izby morskiej, iż podlega ono wykonaniu (art. 60 u.i.m.¹³), ugoda zawarta przed mediatorem po

⁸ Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 270).

⁹ Tak m.in.: A. Marciniak, [w:] K. Piasecki, A. Marciniak (red.), *Kodeks postępowania cywilnego*, t. III: *Postępowanie nieprocesowe, w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do artykułów 506–1088*, Warszawa 2012, s. 736–737; M. Muliński, op. cit., s. 210–211.

¹⁰ Ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r., nr 84, poz. 711). Do 1 stycznia 1998 r. wyciągi z ksiąg banków oraz inne dokumenty związane z dokonywaniem czynności bankowych, stwierdzające zobowiązania na rzecz tych banków i zaopatrzone w oświadczenie, że oparte na nich roszczenia są wymagalne, miały moc tytułów wykonawczych, bez obowiązku uzyskania sądowych klauzul wykonalności. Obecnie banki na podstawie dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych, w tym ksiąg bankowych, mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne. Po spełnieniu szeregu warunków im stawianych, a zawartych m.in. w ust. 2 art. 96 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 1376), BTE może być zaopatrzone przez sąd w klauzulę wykonalności, stając się tym samym tytułem wykonawczym.

¹¹ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 1015).

¹² Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r., poz. 518).

¹³ Ustawa z dnia 1 grudnia 1961 r. o izbach morskich (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r., nr 69, poz. 599).

jej zatwierdzeniu przez sąd, wyrok sądu polubownego lub ugoda przed nim zawarta po stwierdzeniu ich wykonalności przez sąd, orzeczenia sądów państw obcych lub rozstrzygnięcia innych organów państw obcych w sprawach cywilnych nadające się do wykonania w drodze egzekucji po nadaniu im klauzuli wykonalności przez sąd (art. 1150, 1151, 1151⁴ k.p.c.), ugody w sprawach cywilnych zawarte przed sądami państw obcych i innymi organami państw obcych lub przez nie zatwierdzone po nadaniu im klauzuli wykonalności przez sąd (art. 1152 k.p.c.).

Zbigniew Szczurek zmiany wprowadzone do przepisu art. 776 k.p.c. z dniem 3 maja 2012 r. interpretuje w ten sposób, iż ustawa może stanowić, że podstawą egzekucji będzie sam tytuł egzekucyjny lub dokument z nim zrównany niezaopatrzonej w klauzulę wykonalności¹⁴. Strony postępowania sądowego nie mogą jednak dowolnie kreować dokumentów będących podstawą egzekucji sądowej, gdyż rangę tytułu egzekucyjnego nadaje dokumentom wyłącznie przepis prawa¹⁵. Tytułem egzekucyjnym zaś jest dokument urzędowy stwierdzający istnienie i zakres nadającego się do egzekucji roszczenia wierzyciela i jednocześnie istnienie oraz zakres obowiązku prawnego dłużnika¹⁶. Z tytułu egzekucyjnego lub innego dokumentu urzędowego powinno jednoznacznie wynikać, kto jest wierzycielem, kto jest dłużnikiem oraz jaka jest treść roszczenia wierzyciela, a zarazem obowiązku świadczenia dłużnika¹⁷.

Przepis art. 776 k.p.c. stanowi zatem o podstawie egzekucji – wynika z niego podstawowa i bezwzględna jej przesłanka. Przesłanka ta ma charakter bezwzględny w tym znaczeniu, że bez tytułu wykonawczego nie może się ważne toczyć postępowanie egzekucyjne. Tytuł wykonawczy to centralna oś postępowania egzekucyjnego, a jego brak powoduje nieważność postępowania¹⁸.

Zaświadczenie komisji oraz zaakceptowana przez wnioskodawcę propozycja odszkodowania jako tytuły wykonawcze

Wracając do treści przepisu art. 67k ust. 4 zd. 2 u.p.p., stwierdzić należy, iż uznając zaświadczenie komisji za tytuł wykonawczy, ustawodawca przyznał temu organowi bardzo duże przywileje. Uprawnienie do wystawiania tytułu wykonawczego, a więc aktu, który stanowi podstawę wszczęcia egze-

¹⁴ Z. Szczurek, *Egzekucja sądowa w sprawach cywilnych. Część ogólna*, Sopot 2011, s. 293.

¹⁵ A. Marciniak, *Podstawa egzekucji sądowej (tytuł wykonawczy)*, Łódź 1991, s. 46.

¹⁶ E. Wengerek, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do części II i III k.p.c.*, Warszawa 2009, s. 165; M. Romańska, [w:] J. Ignaczewski (red.), *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Sądowe komentarze tematyczne*, Warszawa 2010, s. 141.

¹⁷ A. Stangret-Smoczyńska, [w:] J. Gołaczyński (red.), *Wybrane zagadnienia egzekucji sądowej*, Warszawa 2008, s. 88.

¹⁸ E. Wengerek, op. cit., s. 164–165.

kucji sądowej, bez uprzedniego zatwierdzenia go przez sąd powszechny w postępowaniu klauzulowym, jest w obecnym stanie prawnym bardzo wyjątkowe. Jak już wyżej wskazano, prerogatywy takie nadano Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, podmiotowi prawa publicznego wykonującemu zadania publiczne i wyposażonemu w zdolność prawną, a nadzorowanemu przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, a więc instytucji zaufania publicznego. Jednocześnie samym bankom takie uprawnienie odebrano w dniu wejścia w życie nowej ustawy – Prawo bankowe. W tym miejscu przypomnieć również należy treść przepisu art. 67e ust. 2 u.p.p., zgodnie z którym wykonywanie zadań wojewódzkiej komisji nie stanowi wykonywania władzy publicznej.

Powodów przyznania tak szerokich prerogatyw komisjom dopatrywać się można bądź w przyświecającej ich powołaniu przesłance szybkości i nieskomplikowania procedury dochodzenia roszczeń przez poszkodowanych pacjentów, bądź – co niestety jest bardziej prawdopodobne – niedopatrzeniu ustawodawcy. Postulować bowiem należy zmianę w tym zakresie i przyznanie zaświadczeniu komisji waloru tytułu egzekucyjnego wykonalnego po nadaniu mu, w efekcie sprawdzenia prawidłowości w zakresie wymogów formalnych tego dokumentu klauzuli, wykonalności przez sąd.

Jeszcze mniej zrozumiałe i z punktu widzenia prawa zupełnie wyjątkowe jest uznanie przez ustawodawcę za tytuł wykonawczy zaakceptowanej przez wnioskodawcę propozycji odszkodowania i zadośćuczynienia przedstawionej przez ubezpieczyciela (podmiot leczniczy prowadzący szpital). Jak słusznie zauważa Michał Ziemiak, wprowadzając taki zapis, ustawodawca doprowadził do sytuacji, w której podmioty te występować będą jako *iudex in causa sua*¹⁹.

Kodeks postępowania cywilnego do jednostronnego oświadczenia woli dłużnika o poddaniu się egzekucji wymaga formy aktu notarialnego oraz zatwierdzenia go przez sąd w postępowaniu klauzulowym. Klauzulę również sąd nadaje na pozasądową ugodę zawartą przez strony, albowiem i w tym aspekcie można by takie zaakceptowane oświadczenie rozpatrywać. Michał Ziemiak trafnie obrazuje powyższą sytuację i stwierdza, że akceptacja przez wnioskodawcę propozycji ubezpieczyciela (podmiotu leczniczego prowadzącego szpital) oznacza, że może on wystąpić o wszczęcie egzekucji (dysponuje bowiem tytułem wykonawczym) w tym samym dniu, w którym propozycję zaakceptował i to nawet zanim o tym fakcie dowie się ubezpieczyciel (podmiot leczniczy), czyli dłużnik²⁰. Z całą mocą więc zaznaczyć należy, iż ustawodawca świadomie (lub nie) dopuścił do sytuacji, w której podmiot jednostronnie będzie kreował swój obowiązek jako dłużnika, wydając niejako

¹⁹ M. Ziemiak, *Postępowanie przed wojewódzkimi komisjami do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych. Wybrane aspekty*, [w:] E. Kowalewski (red.), *Kompensacja szkód wynikłych ze zdarzeń medycznych. Problematyka cywilnoprawna i ubezpieczeniowa*, Toruń 2011, s. 189.

²⁰ Ibidem.

przeciwko sobie akt wykonawczy, na mocy którego będzie prowadzona ważna egzekucja, a jednocześnie w żaden sposób niezwyfikowany pod względem formalnym czy zatwierdzony przez sąd oraz przez jakikolwiek inny podmiot.

Tytuły wykonawcze w postępowaniu przed komisjami – problemy praktyczne

Jak wyżej wskazano, tytuł egzekucyjny (a tym bardziej wykonawczy) nie może być dowolnie kreowany przez strony i musi spełniać pewne wymogi. Tytułem egzekucyjnym jest określony ustawowo akt prawny ustalający istnienie normy indywidualno-konkretnej o charakterze nakazującym lub zakazującym, tj. normy nakładającej na dany podmiot obowiązek określonego zachowania się (świadczenia), niezbędny do przymusowego urzeczywistnienia tej normy w drodze egzekucji²¹.

Do obligatoryjnych składników tytułu egzekucyjnego należą zatem wskazanie świadczenia, które ma być spełnione. W przypadku oświadczenia ubezpieczyciela (zakładu leczniczego) będzie to kwota odszkodowania i zadośćuczynienia w granicach stawianych przez przepisy u.p.p oraz wydane na ich podstawie rozporządzenie²², jak również oznaczenie wierzyciela i dłużnika. Może dojść zatem do sytuacji, w której ubezpieczyciel (podmiot leczniczy) jako autor tego szczególnego tytułu wykonawczego dopuści się błędów formalnych powodujących, że świadczenie, pomimo przekazania go organowi egzekucyjnemu, nie będzie mogło być wyegzekwowane z uwagi na brak niezbędnych składników tytułu wykonawczego. Co prawda przepis art. 804 k.p.c. stanowi, że organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, nie oznacza to jednak, że organ egzekucyjny (w tym wypadku komornik) nie bada tego aktu w ogóle. Wręcz przeciwnie, jest bowiem zobligowany do sprawdzenia go właśnie pod kątem możliwości jego wykonania, tj. określenia świadczenia i stron postępowania. Gdyby tytuł taki pochodził od sądu i organ egzekucyjny powzięły wątpliwości co do jego treści, mógłby w oparciu o przepis art. 352 k.p.c. żądać jego wykładni, w przypadku zaś oświadczenia ubezpieczyciela (podmiotu leczniczego) możliwość taka jest wykluczona.

Nieprawidłowo sporządzone oświadczenie, które po jego zaakceptowaniu przez wnioskodawcę (z jednoczesnym zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie) staje się nieprawidłowo sporządzonym tytułem wykonawczym, spowoduje w konsekwencji brak możliwości wyegzekwowania świadczenia

²¹ A. Marciniak, *Postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2008, s. 112.

²² Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu oraz warunków ustalania wysokości świadczenia w przypadku zdarzenia medycznego (Dz.U. z 2012 r., poz. 207).

i umorzenie postępowania egzekucyjnego. Jest to zatem kolejny argument przemawiający za tym, by takim dokumentem prywatnym odmówić waloru tytułu wykonawczego, albowiem w przypadku opisanym powyżej postulowana szybkość postępowania przez komisjami, a zatem szybkość otrzymania przez poszkodowanego pacjenta albo jego spadkobierców świadczenia z tytułu orzeczonego zdarzenia medycznego, jest złudna.

W treści cytowanego wyżej przepisu art. 804 k.p.c. dostrzec należy również kolejne niebezpieczeństwo, jakim jest brak możliwości weryfikacji materialnoprawnej prawidłowości takich tytułów wykonawczych (mam tu na myśli zarówno zaświadczenie komisji, jak i zaakceptowane przez wnioskodawcę oświadczenie ubezpieczyciela czy podmiotu leczniczego prowadzącego szpital). Przepis art. 67k ust. 4 i ust. 8 nakazują bowiem stosować (i to wprost, co jest kolejnym niedopatrzaniem prawodawcy) przepisy części trzeciej, tytułu I, działu II k.p.c. (tj. tytuły egzekucyjne i klauzula wykonalności), zaś przepis art. 67o w zakresie nieuregulowanym przepisami rozdziału 13a nakazuje stosować (tym razem) odpowiednio enumeratywnie wymienione przepisy k.p.c. Już pobieżna analiza wymienionych tam artykułów może budzić zdziwienie. Ustawa bowiem nie wymienia wśród nich przepisów odnoszących się do powództw przeciwegzekucyjnych, czyli jedynej dopuszczalnej przez prawo możliwości merytorycznego zwalczania tytułów wykonawczych. W sytuacji, gdyby np. dłużnik (ubezpieczyciel czy podmiot leczniczy) spełnił świadczenie objęte tytułem wykonawczym, a mimo to wierzyciel (wnioskodawca) wszcząłby egzekucję, dłużnikowi nie przysługiwałby zarzut spełnienia świadczenia, co wydaje się być absurdalne.

Jeszcze większe zdziwienie budzi fakt, iż nowela do u.p.p. w ogóle nie odsyła stron do przepisów części trzeciej k.p.c. (poza oczywiście wymienionym działem II tytułu I). Jednakże nie do przyjęcia byłoby prowadzenie egzekucji z wyłączeniem wszystkich pozostałych przepisów postępowania egzekucyjnego uregulowanych w k.p.c., skoro sama ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta tym postępowaniem się nie zajmuje. Mogłoby to prowadzić do wniosku, że organ egzekucyjny może jednak badać tytuł wykonawczy pod względem materialnym, stronom nie przysługuje skarga na naruszenie procedury przez komornika, a sam organ prowadzi postępowanie według własnego uznania. Taka sytuacja jest niedopuszczalna, w związku z czym przyjąć należy, iż pozostałe przepisy procedury cywilnej w zakresie postępowania egzekucyjnego stosować należy odpowiednio do postępowania wszczętego na podstawie tytułów wykonawczych opisanych w u.p.p., a skoro tak, to również dopuszczalne są powództwa z art. 840–843 k.p.c.

Pojawić się jednak mogą pytania, co w takim razie z pozostałymi przepisami kodeksu, do których art. 67o u.p.p. nie odsyła? Czy je również należy stosować w drodze analogii, czy też są wyłączone, jako że przepis odwołujący ma charakter katalogu zamkniętego?

Odpowiedzi mogą być oczywiście dwie, przy czym żadna z nich nie jest doskonała. Jedna przemawiałaby za zakazem stosowania k.p.c. do procedury uregulowanej przez znowelizowaną u.p.p., jako że sama ustawa ją reguluje, zaś uproszczenie jest celowym zabiegiem ustawodawcy mającym sprzyjać szybkości postępowania przed komisjami oraz że racjonalny ustawodawca, gdyby chciał analogicznego stosowania przepisów k.p.c., to by takie odpowiednie stosowanie przewidział wprost w nowelizacji. Druga zaś – moim zdaniem bardziej racjonalna – przemawia za tym, iż z uwagi na niekompletność procedury uregulowanej w rozdziale 13a u.p.p. i przez to niekiedy na niemożliwość procedowania bądź rozbieżności w procedowaniu, a jednocześnie powoływanie się na przepisy k.p.c., stosowanie pozostałych przepisów w formie analogii jest prawidłowe i pożądane (jak chociażby w przypadku postępowania egzekucyjnego).

W chwili obecnej, pomimo tak nieprecyzyjnych, a niejednokrotnie wręcz wadliwych uregulowań wprowadzonej nowelą procedury, pozostaje jedynie stosować przepisy ustawy w zakresie uregulowań dotyczących tytułów wykonawczych wprost, zaś samą egzekucję prowadzić zgodnie z odpowiednio stosowanymi przepisami części trzeciej k.p.c., pomimo braku odesłania w tym zakresie.

Wnioski de lege ferenda

Ustawa budzi wiele zastrzeżeń i wątpliwości, jednakże ramy niniejszego opracowania nie pozwalają na ich nawet pobieżną analizę. Wnioskiem, który nasuwa się wprost, jest konieczność zmiany procedury dochodzenia roszczeń przez poszkodowanych w wyniku zdarzeń medycznych poprzez zastosowanie odwołania do kodeksu postępowania cywilnego w sprawach nieuregulowanych ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Problematiczne jednak wtedy stanie się sprostanie wymogom szybkości postępowania przed komisjami, a w szczególności dochowanie czteromiesięcznego terminu rozstrzygnięcia sprawy.

Summary

Certificate of Regional Committee for Certifying Medical Events as a special writ of execution

Key words: writ of execution, enforcement title, procedure in Regional committees for Certifying Medical Events, execution, claims of patients, medical events.

In force since 1st January 2012 the new procedure allows patients injured during medical treatment pursue medical claims in Regional committees

for Certifying Medical Events brought a lot of confusion and chaos, not only among doctors and patients, but especially among lawyers. From the point of view of Civil Procedure new procedure solutions raise a number of doubts and discrepancies in their application. One of the many widely criticized issues is treating the grant of certificate – issued by the Regional committee and proposal of compensation or redress submitted by the insurer approved by the applicant – as the writ of execution.

The author in this paper shows the problems that, in practice, may arise in connection with these specific writs of execution and analyze the provisions of the Code of Civil Procedure from the perspective of a civil trial in this matter.